

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Urad vlade za komuniciranje

predlagam.vladi@gov.si

Številka: 010-4/2010/133

Datum: 8. 6. 2011

Zadeva: Sprejemni izpit za poslance in izvajalce drugih upravnih odločevalskih funkcij - odgovor

Zveza: Vaš dopis številka 092-147/2011/1, z dne 6. 6. 2011

Spoštovani,

V zvezi s predlogom št. 1751 za spremembo zakonodaje, ki se nanaša na uvedbo sprejemnega izpita za poslance in izvajalce drugih upravnih odločevalskih funkcij Ministrstvo za javno upravo uvodoma ugotavlja, da zakonodaja, ki ureja pravice in obveznosti funkcionarjev, posebej ne ureja izpolnjevanje pogojev posameznikov za kandidiranje na posamezno funkcijo. Veljavna ureditev pravic poslancev in tudi ostalih funkcionarjev med izvrševanjem funkcije in po prenehanju mandata temelji na različnih zakonih, in sicer na Zakonu o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 30/1990 in spremembe), Zakonu o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/2005-UPB4 in spremembe), Zakonu o vladi (Uradni list RS, št. 24/2005-UPB1 in spremembe), Zakonu o poslancih (Uradni list RS, št. 112/2005-UPB2 in spremembe), Zakonu o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/2005-UPB1 in spremembe), Zakonu o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2 in spremembe), Zakonu o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/2007-UPB1 in spremembe), Zakonu o računskem sodišču (Uradni list RS, št. 11/2001) in Zakonu o varuhu človekovih pravic (Uradni list RS, št. 71/1993 (15/1994).

Ministrstvo za javno upravo predlagatelju pojasnjuje, da državljani oblikujemo predstavniško telo tako, da na demokratičnih volitvah volimo svoje predstavnike v Državni zbor v skladu s splošno volilno pravico vseh državljanek in državljanov, medtem ko predsednika vlade s tajnim glasovanjem voli Državni zbor z večino glasov vseh poslancev. Ministre imenuje in razrešuje Državni zbor na predlog predsednika vlade.

Ustava RS v 43. členu ureja volilno pravico kot temeljno politično pravico posameznika. Volilna pravica med drugim pomeni tudi pravico posameznika, da se pod enakimi pogoji z drugimi poteguje za to, da je izvoljen za člana državnega organa. Glede na to ima posameznik torej pasivno volilno pravico oziroma pravico kandidirati na volitvah. Praviloma ima volilno pravico samo državljan zaradi posebnega vzajemnega odnosa med njim in državo. Izrecna ustavna podlaga v tretjem odstavku 43. člena ustave za podelitev volilne pravice tujcem ne pomeni, da bi zakonodajalec to vprašanje lahko na splošno uredil drugače, kot to določa sama ustava, temveč s to določbo ustava dopušča izjemoma drugačno ureditev z zakonom. Splošnost volilne

pravice pomeni, da aktivna in pasivna volilna pravica nista omejeni s pogoji, ki izhajajo iz osebnih okoliščin posameznika, kot so verska opredelitev, spol, premoženje, svetovni nazor, poklic, izobrazba itd. (Odl. US, Uradni list RS, št. 14/96). Dopustne so nekatere izjeme (npr. pogoj državljanstva in določene starosti). Z določbo 7. člena Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 44/92 in spremembe) je določeno, da ima pravico biti voljen za poslanca državljan, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti in mu ni bila odvzeta poslovna sposobnost. Zakonodajalec v celoti upošteval načelo splošnosti volilne pravice, medtem ko zakonodaja za imenovane funkcionarje izvršilne veje oblasti posebnih pogojev ne določa.

Ker se predlog državljanu deloma nanaša tudi na uvedbo izpita za »državne uradnike na odločevalskih funkcijah« pa dodatno Ministrstvo za javno upravo pojasnjuje, da so pogoji za opravljanje dela na uradniških delovnih mestih poleg splošnih pogojev, ki jih urejajo predpisi s področja delovnega prava, še naziv, smer izobrazbe, funkcionalna in specialna znanja ter posebne sposobnosti, lahko pa tudi drugi pogoji, če tako določa zakon. Poleg tega pa mora javni uslužbenec najpozneje v enem letu od sklenitve pogodbe o zaposlitvi v skladu z 89. členom Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 - uradno prečiščeno besedilo in 65/08 – v nadaljevanju ZJU) po imenovanju v naziv opraviti usposabljanje, na katero ga napoti predstojnik, in ki zajema naslednje vsebine: ustavna ureditev; sistem zakonodajne, izvršilne in sodne oblasti ter razmerja med njimi; lokalna samouprava; sistem javnih financ; ureditev institucij Evropske unije in njenega pravnega sistema; upravni postopek in upravni spor. Posebej pa nadalje ZJU v 81. členu določa, da se kot pogoj za pridobitev položaja poleg pogojev, ki se opredelijo za uradniška delovna mesta (79. člen), lahko določijo tudi funkcionalna znanja upravnega vodenja in upravljanja kadrovskih virov ter druga specialna znanja. Nadalje je v tretjem odstavku istega člena določeno, da so funkcionalna znanja upravnega vodenja in upravljanja kadrovskih virov pogoj za pridobitev položaja generalnega sekretarja in generalnega direktorja v ministrstvu, direktorja organa v sestavi in vladne službe, načelnika upravne enote in direktorja uprave lokalne skupnosti. Ta znanja se pridobijo v petnajstih mesecih od dneva imenovanja na položaj.

Predlagamo pa, da državljan naslovi svojo pobudo tudi Državnemu zboru RS, ki sicer ureja pravice in obveznosti poslancev v okviru svojih pristojnosti.

S spoštovanjem,

Irma Pavlinič Krebs
MINISTRICA